

Aan mVRO
Van Directie Ruimte en Leefomgeving

nota

Publicatie programma's NOVEX en Mooi NL

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000363962

Datum

1 juli 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Nu er overeenstemming is bereikt in de RFL en MR over de programma's NOVEX en Mooi Nederland, zullen deze op 6 juli gepubliceerd worden en met begeleidende brief aan de Tweede Kamer worden aangeboden. De lancering van de programma's geschiedt tijdens de Dag van de Ontwerpkracht in Deventer.

Geadviseerd besluit

- Ondertekening begeleidende brief programma's NOVEX en Mooi Nederland en aanbieding van zowel brief als programma's aan Eerste én Tweede Kamer, inclusief deze en eerder gebruikte beslisnota's.
- Akkoord met, ondertekening van en verzending van begeleidende brief een provincies, inclusief programma NOVEX.

Kern

- Beide programma's alsmede de begeleidende brief zijn akkoord bevonden door de RFL en de MR, en daarmee gereed voor publicatie.
- Bijgaand treft u de definitieve versies aan van de programma's. Deze zijn wat vormgeving betreft gewijzigd ten opzichte van de RFL-versie.
- De namen van de bewindspersonen voor de NOVEX-gebieden zijn definitief.
- Het programma NOVEX wordt – met een begeleidende brief- aan de provincies gestuurd, zodat zij ook op de hoogte zijn van het proces rondom de totstandkoming van de startpakketten.

Toelichting

- Op woensdag 6 juli om 14:00 uur licht u de programma's toe tijdens de Dag van de Ontwerpkracht. Tegelijkertijd gaat er een persbericht uit en wordt er op social media aandacht besteed aan dit moment.
- Conform de Wet Open Overheid zijn de beslisnota's op basis waarvan de totstandkoming van de brief en de programma's hebben plaatsgevonden als bijlage bij de brief toegevoegd. Deze nota's zullen gelijktijdig met de programma's worden gepubliceerd (inclusief deze).

Motivering voor niet openbaar gemaakte informatie

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief Programma's NOVEX en Mooi NL	
2	Programma NOVEX	
3	Programma Mooi NL	
4	Brief aan provincies	
5	Onderliggende nota's	

Onze referentie

2022-0000363962

Datum

1 juli 2022

Aan mVRO
Van Directie Ruimte en Leefomgeving

nota

Programmaplannen NOVEX en Mooi Nederland

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000364018

Datum

3 juni 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Nederland wordt de komende jaren ingrijpend verbouwd en heringericht als gevolg van de urgente en omvangrijke opgaven zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de woningbouw. Dat zijn allemaal opgaven die veel ruimte nodig hebben. Het leggen van deze ruimtelijke puzzel is complex, qua inhoud én proces. Recent is daarom de basis voor het nieuwe nationale ruimtelijke beleid gepresenteerd door middel van de 'Ruimtelijke Ordeningsbrief' (17 mei 2022). De Minister voor VRO coördineert het proces om de ruimtelijke puzzel te leggen, om tot ruimtelijke arrangementen te komen en om ruimtelijke kwaliteit te borgen. Hiervoor zijn twee programmaplannen gemaakt (Mooi Nederland en NOVEX).

Deze programmaplannen liggen nu ter besluitvorming voor, zodat deze aan de CFL, de RFL en de MR kunnen worden aangeboden.

Geadviseerd besluit

- Akkoord met aanbieding van bijgaande programmaplannen NOVEX en Mooi Nederland aan de Commissie voor de Fysieke Leefomgeving van 14 juni 2022, en vervolgens aan de Raad voor de Fysieke Leefomgeving van 28 juni 2022 en de MR van 1 juli 2022. De geadviseerde planning ziet op afronding van de besluitvorming hierover vóór het zomerreces van de Tweede Kamer 2022.

Kern

- In het ruimtelijke ordeningsproces van de komende jaren zijn drie belangrijke momenten aan te wijzen:
  1. In oktober 2022 doet het Rijk een opgave aan iedere provincie om de inpassing van nationale doelen, per provincie aangereikt in de vorm van het startpakket, te combineren met de lokale doelen en ambities op het gebied van ruimte.
  2. De provincies leggen de ruimtelijke puzzels op decentraal niveau tot juli '23
  3. De provincies en de rijksoverheid komen per provincie tot een ruimtelijke arrangement in oktober '23
- Momenteel zijn de Rijksprogramma's van alle departementen hard aan de slag om samen het startpakket voor oktober '22 gereed te maken. Het Ministerie van BZK, in opdracht van de Minister voor VRO, heeft gewerkt aan twee programmaplannen (Mooi Nederland en NOVEX) die de samenhang tussen de verschillende processen en programma's coördineren.

- Het *programma NOVEX* beschrijft hoe de rijksoverheid, onder coördinatie van het ministerie van BZK en samen met de decentrale overheden, de komende jaren te werk zal gaan. Het programma richt zich op het versnellen van de uitvoering van de NOVI, het versterken van de ruimtelijke regierol van het Rijk en het vernieuwen van de samenwerking in de (uitvoerings-)relatie met provincies én gebieden.
- Het *programma Mooi Nederland* beschrijft hoe de rijksoverheid, in nauwe samenwerking met partners, de komende jaren werkt aan het centraal stellen van ruimtelijke kwaliteit en samenhang in opgaven, op korte en lange termijn. In het programma werken we samen met partners aan het scheppen en aanreiken van handelingsperspectief en randvoorwaarden om ruimtelijke kwaliteit te borgen en toe te voegen en gaan we daar de dialoog over aan met partners.

Onze referentie

2022-0000364018

Datum

3 juni 2022

Toelichting

- De programmaplannen zijn opgesteld op basis van afstemming met
  - De departementen die met Rijksprogramma's bijdragen aan de ruimtelijke opgaven (te weten: IenW, LNV, EZK, BZK, OCW, VWS en Defensie).
  - De koepelorganisatie van de decentrale overheden (te weten: IPO, VNG en UvW)
  - Overige betrokken (uitvoerings)organisaties zoals Kadaster, RVO, RWS, CRA.
- De programmaplannen zijn in concept besproken in diverse ambtelijke gremia, waarvan de Stuurgroep Fysieke Leefomgeving de belangrijkste was. Ook is er in het BO VRO gesproken over de interbestuurlijke spelregels. De reacties zijn verwerkt in de versies die nu voorliggen en betroffen met name opmerkingen ten aanzien van het proces:
  - de snelheid van het interdepartementale proces om tot de programmaplannen te komen
  - het belang van toekomstige interdepartementale samenwerking de komende tijd
  - de ambitieuze planning m.b.t. het interbestuurlijk proces t/m juli '23 en in het bijzonder het interdepartementale proces richting het startpakket in oktober '22.
- Ten aanzien van de inhoud van de programmaplannen is het volgende naar voren gekomen:
  - In het BO VRO:
    - Betrokkenheid van gemeenten laten terugkomen (initiatief bij provincies)
    - Cyclische proces benadrukken: beginnen niet vanaf nul en is geen project met einde
    - Spelregels zijn een aanscherping van de eerdere samenwerkingsafspraken NOVI (zie PM – actie met directeuren koepels voorafgaand RFL)
  - In de stuurgroep, o.a.:
    - Uitvoeringsorganisaties betere plek gegeven, inclusief hun zorgen over uitvoeringskracht en capaciteit
    - Onderwerpend onderzoek vaker een plek gegeven in plan
    - BWO verwijderd: Ministerraad is ultieme escalatieniveau
    - Landelijk gebied benoemd (niet specifiek NPLG)
- De programmaplannen zullen na akkoord in de MR van 1 juli met een begeleidende brief aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Deze wordt

reeds opgesteld en zal op korte termijn aan u worden voorgelegd, zodat deze mee kan met de stukken die naar de RFL gaan.

- **NB:** In het programmaplan NOVEX staan nog een aantal PM-punten. Deze zullen (grotendeels) worden aangepast na feedback van de pDGRO. Daarnaast vindt er uiterlijk dinsdagochtend afstemming met FIN plaats over de tekstdelen over grond. Ook zal naar aanleiding van het BO VRO er een sessie worden georganiseerd met de koepeldirecteuren over de interbestuurlijke spelregels. Dit zal worden verwerkt in de versie die naar de RFL gaat.

Onze referentie
2022-0000364018

Datum
3 juni 2022

Motivering voor niet openbaar gemaakte informatie

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier CFL	
2	Programmaplan Uitvoering NOVEX	
3	Programmaplan Mooi Nederland	

Aan
Van

M VRO
Directie Ruimte en Leefomgeving, programma Mooi
Nederland

nota

Bespreking programma Mooi Nederland

TER BESPREKING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000364016

Datum

13 juni 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

1: Programma Mooi Nederland

Aanleiding

- U heeft aangegeven een flinke slag te wensen op het programmaplan Mooi Nederland alvorens deze geagendeerd kan worden op de RFL van 28 juni.
- Drie voorname verbeterlagen die u wenste betroffen:
  - Pakkendheid en eenvoudigheid in taal;
  - Helderheid in wat het programma Mooi Nederland oplevert;
  - Een duidelijker beeld bij en onderbouwing van de negen thema's in actielijn 2.
- We hebben aan de hand van deze punten een outline van het programmaplan opgesteld: wat doen we, waarom en wat heb je er aan? Aan de hand van deze outline willen we een flinke slag op het programmaplan doorvoeren richting de RFL van 28 juni
- Graag horen we van u of de outline u comfort geeft.

Voorgesteld proces

- De volgende route is/wordt doorlopen met betrekking tot de lancering van het programma Mooi Nederland:
  - In de totstandkoming van het programmaplan Mooi Nederland is met verschillende betrokkenen van LNV, I&W, EZK, OCW en BZK afgestemd over de inhoud en insteek van het programma. Daarnaast is ambtelijk afgestemd met IPO, UvW en VNG.
  - Het concept-programmaplan van Mooi NL heeft voorgelegen in de Stuurgroep Fysieke Leefomgeving van 2 juni en het BO VRO van 2 juni en het BWO van 25 mei. De opmerkingen voortkomend uit deze overleggen zijn verwerkt.
  - Het conceptprogramma Mooi Nederland ligt voor op de CFL van 14 juni jl. In de CFL wordt aangegeven dat er een stevige redactieslag volgt richting de RFL van 28 juni.
  - Op 28 juni ligt het programma Mooi Nederland voor op de RFL ter besluitvorming en doorgeleiding aan de ministerraad van 1 juli.
  - De stukken voor de RFL van 28 juni dienen uiterlijk op dinsdag 21 juni ingediend te worden.
  - Het programma Mooi Nederland wordt gepresenteerd op de conferentie 'Dag van de Ontwerpkraft' van de NVTL en BNSP op 6 juli 2022.
- We vragen u zo spoedig mogelijk aan te geven of de verbeterlag uit de outline ook voldoet aan uw behoefte.

- Parallel maken we een nieuwe grote slag op het programmaplan. Uw reactie zal daarin uiteraard worden meegenomen. Deze nieuwe versie van het programmaplan wordt meegezonden met de weekendtas van vrijdag 17 juni.
- In de RO-beleidsstaf van maandag 20 juni (11:30-12:30) staat het programma Mooi Nederland geagendeerd. Doel van deze bespreking is om het vervolgproces rondom Mooi Nederland te bespreken.
  - Het aangepaste programmaplan wordt bij akkoord meegezonden op dinsdag 21 juni voor de RFL van 28 juni.
- In de programmastaf Mooi Nederland van woensdag 22 juni wordt de inhoud van het programma Mooi Nederland nader toegelicht en met u besproken. We gaan concreet in op de beide actielijnen, de beoogde resultaten en de selectie van negen ruimtelijke thema's (3x3).

Onze referentie

Datum

13 juni 2022

Gevraagd

- Feedback op de insteek van het programma Mooi Nederland zoals opgenomen in de bijlage Outline programma Mooi Nederland.
- Akkoord op voorgesteld proces.

Motivering voor niet openbaar gemaakte informatie

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Format annotatie Stafoverleg minVRO

Agendapunt: verzending programma's NOVEX en MOOI Nederland aan RFL

Bespreekpunt:

Bijgaand treft u aangepaste versies van het programmaplan NOVEX en Mooi Nederland. In een eerder stadium heeft u de CFL-versies vrij gegeven. De plannen zijn aangepast naar aanleiding van uw input en input uit de CFL en het directeurenoverleg met de koepels. De plannen zijn daar positief ontvangen maar er waren wel aandachtspunten. Die hebben we verwerkt. Tevens treft u een begeleidende Kamerbrief. Gezamenlijk is dit het pakket dat op 28 juni in de RFL behandeld moet worden. Verzending naar de RFL moet uiterlijk morgen (21 juni) plaatsvinden. Behandeling in de MR is voorzien op 1 juli.

Geadviseerd besluit

- Reflecteren en instemmen met de gewijzigde programmaplannen
- Akkoord op aanbieden van de begeleidende Kamerbrief, het programmaplan NOVEX en het programmaplan Mooi Nederland aan de RFL (indien akkoord gaarne het aanbiedingsformulier tekenen).
- Bespreken van de zorg die in de CFL naar voren kwam: In de CFL is aandacht gevraagd voor uw dubbele pet als bestuurlijk trekker van een NOVEX-gebied in relatie tot coördinerend MVRO, die allebei bij vastlopende besluitvorming of onvoldoende voortgang een andere rol vervullen in de conflictbeslechting. U trekt 5 NOVEX gebieden.

Toelichting

- De programma's konden op steun rekenen in de CFL. Aandachtspunten zijn:
  - o De genoemde dubbelrol bij NOVEX-gebieden
  - o Nog niet alle Ministers hebben ingestemd met hun rol als trekker van een NOVEX-gebied. Wel is toegezegd dat de betreffende bewindslieden voor de RFL zijn geïnformeerd. Mochten daar knelpunten uit voortkomen, dan vragen wij u om contact op te nemen met de betreffende bewindspersoon.
  - o EZK zal Vijlbrief positief adviseren t.a.v. het trekkerschap van het NOVEX-gebied Groningen.
  - o In de CFL is gemeld dat u nog een slag op de tekst van Mooi Nederland wenste. Toegezegd is richting RFL concreet aan te geven wat gewijzigd is.
- De programmaplannen konden ook op steun rekenen in het directeurenoverleg met de Koepels
  - o Daar is overeenstemming bereikt over de te hanteren spelregels in de samenwerking tussen overheden.
  - o Er is ook vooral aandacht gevraagd voor een slim systeem van "conflicthantering" zowel tussen provincies als tussen rijkspartijen.
  - o In het BO VRO van 30 juni worden de plannen ter kennisname ingebracht.
- Zowel in de CFL als in het directeurenoverleg zijn twijfels geuit bij de haalbaarheid van de planning. Onder andere in het licht van de komende verkiezingen voor Provinciale Staten in maart 2023.

Ten aanzien van het Programma NOVEX is ten opzichte van de CFL-versie het volgende gewijzigd:

- Rol van bewindspersonen en regiobestuurders in NOVEX-gebieden is aangepast (verantwoordelijk voor procesresultaat)
- Programma NOVEX in relatie tot nationale programma's is verduidelijkt

- Teksten over regionale Investeringsagenda zijn gelijk getrokken in plan en verduidelijkt
- Passage over uitvoeringstoets / uitvoerbaarheidstoets is aangepast
- Conflictbeslechting is expliciet opgenomen
- In het voorwoord is een passage opgenomen over de provinciale verkiezingen en is benadrukt dat er ingewikkelde keuzes gemaakt gaan worden
- NPLG is expliciet benoemd
- Update van de spelregels, na overleg met de koepels
- Overige opmerkingen van IenW, OCW, Defensie, Financiën en uitvoeringsorganisaties, IPO en VNG zijn verwerkt.

Ten aanzien van het Programma Mooi Nederland is ten opzichte van de CFL-versie het volgende gewijzigd:

- Schriftelijke feedback van OCW, EZK, LNV en I&W is verwerkt. Daarover is contact geweest met de betrokkenen. Daar zijn geen principiële kwesties uit voortgekomen.
- In het programmaplan is onder meer verhelderd dat het de insteek is dat de handelingsperspectieven de grote opgaven niet onevenredig verzwaren of vertragen. Daarnaast is de regierol van M VRO, de relatie met nationale programma's en verantwoordelijkheden van departementen aangescherpt en is nadrukkelijker weergegeven met welke nationale programma's de samenwerking wordt gezocht. Eveneens is helder gemaakt dat we naast inzicht door stapelkaarten ook werken aan toekomstperspectieven.
- Tot slot is verhelderd op welke wijze en wanneer de resultaten van het programma Mooi Nederland beschikbaar worden gesteld ten behoeve van de nationale programma's en de ritmiek van het programma NOVEX.

Bijlage:

- Programmaplan Mooi Nederland
- Programmaplan NOVEX
- Begeleidende Kamerbrief
- Aanbiedingsformulier RFL

Motivering voor niet openbaar gemaakte informatie

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Toelichting:
